

Συζήτηση στη Βουλή π.η.δ. για την εκλογική αντιπαράθεση των κομμάτων

Παρασκευή 10.3.2000

- A. 1. Μια εκλογική αναμέτρηση αποτελεί κορυφαία διαδικασία της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας. Όχι μόνο γιατί μέσω αυτής αποτυπώνεται η λαϊκή βούληση και αναδεικνύεται η Κυβέρνηση της χώρας, αλλά και γιατί ο τρόπος διεξαγωγής της αποτελεί το μέτρο για την ποιότητα και το επίπεδο της δημοκρατίας μας.

Όλα αυτά τα χρόνια της μεταπολίτευσης, οι θεσμοί λειτουργούν και η ανάδειξη της Κυβέρνησης γίνεται με τρόπο που δεν προκαλεί αμφισβητήσεις και δεν δημιουργεί προβλήματα στην κατανομή ρόλων μεταξύ των κομμάτων, σύμφωνα με τη λαϊκή εντολή.

2. Μοιάζει μακρινή η εποχή που τα κόμματα ήταν απλώς εκλογικοί μηχανισμοί και ο χαρακτήρας τους ήταν κατά βάση πελατειακός. Η κοινωνία μας χωρίς ισοπολιτεία, με αστυνόμευση του φρονήματος και έντονα τα στοιχεία της κομματικής φαυλότητας.

Τα σύγχρονα πολιτικά κόμματα δεν είναι προσωποπαγή, είναι αναγνωρισμένοι πολιτικοί θεσμοί με καταστατικό και όργανα και με προγράμματα. Η πρόοδος είναι εντυπωσιακή. Πρέπει όμως τα πολιτικά κόμματα να περιφρουρήσουν την αυτονομία της πολιτικής και το δικό τους συνταγματικό ρόλο. Ιδιαίτερα σήμερα που αναπτύσσονται ιδιωτικά κέντρα εξουσίας και επιρροής και επιδιώκουν να επεκταθούν σε βάρος του ζωτικού χώρου της πολιτικής. Η καλύτερη απάντηση σε τέτοια φαινόμενα είναι η θέσπιση κανόνων και η αποτελεσματική λειτουργία των κομμάτων για την ουσιαστική αντιμετώπιση των προβλημάτων που απασχολούν τους πολίτες και τη χώρα. Ο εύκολος δρόμος της αοριστολογίας, της διαρκούς μεμψιμοιρίας, της απλής διαπίστωσης και περιγραφής των φαινομένων είναι αδιέξοδος. Χρειάζεται υπεύθυνος πολιτικός λόγος, πολιτικό πρόγραμμα και πράξεις εφαρμογής συγκεκριμένων, σχεδιασμένων, κοστολογημένων επιλογών. Εμείς ανακοινώσαμε στον ελληνικό λαό τους εκλογικούς συνδυασμούς μας και πριν μία εβδομάδα παρουσιάσαμε το πρόγραμμά μας για τη νέα τετραετία 2000 – 2004. Σ' αυτό περιέχονται οι δεσμεύσεις μας για την επίτευξη δέκα μεγάλων στόχων που αποτελούν και το πλαίσιο αναφοράς της Ελλάδας του 21^{ου} αιώνα που είναι σύγχρονη και ισχυρή.

Ετσι, με ανάπτυξη, με ευημερία και με κοινωνική αλληλεγγύη κάνουμε πραγματικότητα την ποιότητα ζωής για κάθε πολίτη.

3. Η Νέα Δημοκρατία δεν διαθέτει πρόγραμμα και σχέδιο για το μέλλον της χώρας.

Είναι προφανής η προσπάθειά της να αποφύγει τη συζήτηση επί προγραμματικών θέσεων είτε επιδιδόμενη σε συκοφαντικούς ισχυρισμούς εναντίον της Κυβέρνησης, είτε επιχειρώντας να μετατοπίσει τη συζήτηση στο πεδίο της δημιουργίας εντυπώσεων. Αυτό άλλωστε αποδεικνύεται από το συνεχώς επαναλαμβανόμενο μοτίβο της αντιπολιτευτικής κριτικής της, χθες με το προσωπείο του ανένδοτου αγώνα, σήμερα με το προσωπείο των χαμηλών τόνων. Χθες με την πολιτική της σκανδαλογίας, σήμερα με αντιδημοκρατικούς ισχυρισμούς περί καθεστωτικής αντίληψης της Κυβέρνησης.

Η Νέα Δημοκρατία εμφανίζεται, αναλόγως της συγκυρίας και των σκοπιμοτήτων, με πολλά και διαφορετικά προσώπεια υψώνοντας κάθε φορά σημαία ευκαιρίας, επιχειρώντας έτσι να παραπλανήσει τους πολίτες. Δεν αντέχει την προγραμματική αντιπαράθεση και καταφεύγει σε εφευρήματα και τεχνάσματα για να καλύψει αυτή την αδυναμία της. Τέτοιο χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί και η πρότασή της για τη σημερινή συζήτηση.

4. Τονίζω ευθύς εξ αρχής ότι η Κυβέρνηση ενδιαφέρεται για τη συζήτηση και ανάδειξη όλων των θεμάτων που καθορίζουν την ποιότητα της δημοκρατίας μας και τελικώς την ίδια την πορεία της χώρας. Αποτελεί και δικό μας έργο το ότι στη διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου που τελειώνει διεξήχθησαν οι περισσότερες συζητήσεις σε επίπεδο πολιτικών αρχηγών για τα μεγάλα θέματα της χώρας.

Ιδιαίτερως, αυτή η προεκλογική περίοδος αποτελεί μια μεγάλη δημοκρατική πρόκληση για όλους μας. Με τη στάση μας πρέπει να τιμήσουμε τους δημοκρατικούς θεσμούς όσο και το λαό που θα μας κρίνει και πάλι. Τιμούμε τους δημοκρατικούς θεσμούς ενδυναμώνοντάς τους και εμπλουτίζοντάς τους με τις ιδέες και τις ξεκάθαρες πολιτικές προτάσεις μας, με την καθημερινή πολιτική συμπεριφορά μας. Τιμούμε τους πολίτες όταν απευθυνόμαστε σ' αυτούς με ευθύνη και ειλικρίνεια, χωρίς δημαγωγία και λαϊκισμό.

Ελπίζω αυτή η σκέψη να πρυτανεύσει κατά την επόμενη περίοδο, γιατί μέχρι τώρα συχνά διαπιστώνουμε πως η αντιπολίτευση κάθε άλλο παρά ακολουθεί αυτούς τους δημοκρατικούς κανόνες. Αντίθετα, είτε επιδιώκει να μειώσει το δημιουργικό έργο μας που είναι κτήμα όλων των πολιτών με τη μηδενιστική και καταστροφολογική ρητορεία της, είτε διαστρέφει το νόημα, το περιεχόμενο και την αξία της πολιτικής, τραυματίζοντας θεσμούς και αμφισβητώντας τη δημοκρατική αρχή της πλειοψηφίας και τελικά αυτή την ίδια την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας.

B. Η παράταξή μας είναι υπερήφανη γιατί με τις πολιτικές, νομοθετικές και θεσμικές πρωτοβουλίες της, από τη δεκαετία του '80, διαμόρφωσε ένα άλλο κοινωνικό τοπίο. Οι πολίτες χωρίς τις διακρίσεις του παρελθόντος, χωρίς τον έλεγχο της ιδεολογικής και πολιτικής ταυτότητάς τους βγήκαν στο προσκήνιο, συμμετέχουν και διαμορφώνουν τις εξελίξεις. Η ακώλυτη δραστηριότητα των κομμάτων, η ισότιμη ανάδειξη όλων των απόψεων, αποτελούν δημοκρατικό κεκτημένο. Πάντοτε θα είναι χρήσιμη η ανάληψη και άλλων πρωτοβουλιών, γιατί πιστεύουμε πως το στοίχημα για τη δημοκρατία πρέπει να το κερδίζουμε καθημερινά, αφού νέα φαινόμενα δημιουργούν νέους κινδύνους. Γι' αυτό χρειάζεται συνεχής επαγρύπνηση αλλά και έμπρακτη απόδειξη της βούλησής μας να περιφρουρήσουμε το δημοκρατικό χαρακτήρα της κοινωνίας μας. Μακάρι αυτή η προσπάθεια να είναι κοινή, χωρίς την προσφυγή σε παλαιοκομματικά τερτίπια σαν αυτό που χρησιμοποιεί η Νέα Δημοκρατία με αυτή την πρόταση, ενόψει εκλογών.

Από την ανάγνωση και μόνο της πρότασης της Νέας Δημοκρατίας γίνεται εύκολα αντιληπτό το πόσο προσχηματικό είναι το ενδιαφέρον της για τα θέματα στα οποία αναφέρεται:

1. Θεωρούμε βασικό καθήκον μας να διατηρήσουμε ανοικτούς τους διαύλους της απευθείας επικοινωνίας μας με το λαό. Οι ανοικτές πολιτικές συγκεντρώσεις δεν αποτελούν πρόβλημα για την ομαλή λειτουργία της κοινωνίας μας. Αραγε, όταν διατυπώνεται μια τέτοια σκέψη –για το ότι δηλαδή υποφέρουν οι πολίτες- πόση ειλικρίνεια έχει; Γνωρίζουμε όλοι ότι συχνότατα και μάλιστα χωρίς λόγο, η αντιπολίτευση υποκινεί ή καλύπτει πολιτικά κινητοποιήσεις ολιγομελών ομάδων που πραγματικά αναστατώνουν τη δημόσια ζωή, αλλά και θίγουν τα δικαιώματα και βλάπτουν τα συμφέροντα της πλειοψηφίας των πολιτών. Ο σεβασμός στον πολίτη δεν είναι ευκαιριακός και δεν είναι εποχιακό φαινόμενο. Είναι διαρκής υποχρέωσή μας.

Το όψιμο ενδιαφέρον της ηγεσίας της Ν.Δ. προκαλεί εντύπωση, αφού, επί μήνες, ο αρχηγός της Ν.Δ. δεν έχασε ευκαιρία να περιοδεύσει στην Ελλάδα, ανακαλύπτει τώρα πως αυτό πρέπει να αποφεύγεται. Μήπως στέρεψαν τα ακροατήρια; Μήπως κουράστηκαν οι μεταφερόμενοι χειροκροτητές;

Ασφαλώς και είναι ορθό να τηρούνται κανόνες κατά τη διοργάνωση τέτοιων ανοικτών εκδηλώσεων. Και εμείς τους τηρούμε. Στο σημείο αυτό, όμως, βρίσκω την ευκαιρία να επισημάνω και να καυτηριάσω ένα φαινόμενο που είναι απόλυτα αντιδημοκρατικό και δείχνει αυταρχισμό και έλλειψη σεβασμού στην πολιτική δεοντολογία. Το φαινόμενο αυτό είναι η οργάνωση των λεγόμενων «αντισυγκεντρώσεων» από δυνάμεις που δεν επιδιώκουν να

αναδείξουν και να προβάλουν τις θέσεις τους, αλλά κυρίως στοχεύουν στο να εμποδίσουν την ανάδειξη μιας άλλης διαφορετικής άποψης. Λυπούμαι γιατί, ενώ τέτοιου είδους δραστηριότητες θα έπρεπε να καταδικάζονται απ' όλους μας, χρησιμοποιούνται συχνά στο όνομα ενός κομματικού φανατισμού.

Ως Πρωθυπουργός επισκέπτομαι διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Δεν έχω όμως την άνεση χρόνου που έχουν οι αρχηγοί των κομμάτων της αντιπολίτευσης. Γιατί η Κυβέρνηση δεν σταματά να λειτουργεί και κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου. Τα καθήκοντά μου επιβάλλουν να είμαι παρών σε πολλά μέτωπα και στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Τις παραμονές των ευρωεκλογών συμμετείχα στη Σύνοδο της Κολωνίας, τώρα στο τέλος Μαρτίου θα συμμετάσχω στη Σύνοδο Κορυφής στη Λισσαβώνα. Δεν πιστεύω, λοιπόν, ότι οι ανοικτές εκδηλώσεις μας θα δημιουργήσουν προβλήματα στον πολίτη. Δεν είναι λογικός ένας τέτοιος ισχυρισμός. Είναι ξεκάθαρο ότι η πρόταση της Ν.Δ. είναι άνευ αντικειμένου και έγινε απλώς και μόνο για τη δημιουργία εντυπώσεων.

Οι πολίτες κρίνουν τους πολιτικούς και τα κόμματα, εκτός των άλλων, και για τη στάση τους και τον τρόπο με τον οποίο προβάλλουν τις θέσεις τους.

2. Ο διάλογος αποτελεί στοιχείο της δημοκρατίας και της πολιτικής αντιπαράθεσης. Ο διάλογος, όμως, που αφορά τα θέματα που απασχολούν τη χώρα και τον πολίτη. Ο διάλογος για τα προγράμματα που περιέχουν προτάσεις λύσης των προβλημάτων. Ο λαός απαιτεί από τις πολιτικές ηγεσίες να διατυπώνουν με σαφήνεια την πρότασή τους και όχι να επιχειρούν, με επικοινωνιακά τεχνάσματα, να αποσπάσουν την προσοχή του. Η δημοκρατική κοινωνία δεν μπορεί να μετατραπεί με δική μας μάλιστα ευθύνη σε κοινωνία του θεάματος. Έχουμε θέσεις και έχουμε εμπιστοσύνη στις θέσεις μας. Γι' αυτό δεν επιδιώκουμε, μέσω της σκηνοθεσίας του ίδιου του εαυτού μας, να καλύψουμε πολιτικές ελλείψεις. Δεν το έχουμε ανάγκη.

Ως ήρεμη δύναμη, η Κυβέρνηση και εγώ, παρουσιάζουμε τις προτάσεις μας. Συχνά εκδηλώνεται ένα μέτωπο άρνησης από την αντιπολίτευση. Από τις δυνάμεις που ταυτίζουν την πρότασή τους για διάλογο με την απαίτησή τους να υιοθετήσουμε την πολιτική τους. Συζητούμε, αλλά δεν πρόκειται να συμφωνήσουμε στη μετατροπή της πολιτικής, που πρέπει να τη φωτίζουν ιδέες, σε ένα κακότεχνο θέατρο σκιών. Ο λαός μας εμπιστεύεται την τύχη της χώρας. Δεν πρόκειται να ευτελίσουμε την πολιτική παρουσία μας, προσπαθώντας να αποδείξουμε οτιδήποτε άλλο, πέρα από το ότι είμαστε συνεπείς στην εντολή που μας έδωσε. Σ' αυτό το διάλογο θα είμαστε πάντα

παρόντες, ελπίζω και εσείς. Στην «πασαρέλα» μιας ανούσιας και ανώφελης για τον πολίτη λογομαχίας δεν θέλουμε να έχουμε θέση. Κρατήστε τις όλες, εσείς. Οι πολίτες γνωρίζουν και έχουν όλες τις ευκαιρίες να πληροφορηθούν καλύτερα τις απόψεις μας. Για μας έχει σημασία η δύναμη της πολιτικής μας και όχι η ένταση της φωνής μας. Οι ρυθμίσεις στις οποίες κατέληξε η Διακομματική Επιτροπή καλύπτουν την ανάγκη για ενημέρωση των πολιτών από τους πολιτικούς αρχηγούς και τα στελέχη των κομμάτων, μέσω των ΜΜΕ.

(Βλ. κατάλογο με ρυθμίσεις της Διακομματικής που θα συμπεριληφθούν στην ΚΥΑ που πρόκειται να εκδοθεί).

3. Κάθε κόμμα, στο πλαίσιο του πολιτικού σχεδιασμού του, ορίζει τις προτεραιότητες και τις μεθόδους, βάσει των οποίων θα επικοινωνεί ή θα απευθύνεται στους πολίτες. Εμείς, ως Κυβέρνηση, είμαστε αντιμέτωποι με τους πρακτικούς – χρονικούς περιορισμούς που προκύπτουν από την άσκηση των καθηκόντων μας. Η πολιτική διαφήμιση στα ΜΜΕ είναι μία από τις πολλές μεθόδους. Ο έλεγχος της δαπάνης γι' αυτή την πολιτική διαφήμιση είναι απόλυτος, μπορεί να πει κανείς ότι αποτελεί την πλέον διαφανή δραστηριότητα.

(Τα προβαλλόμενα μηνύματα, τόσο ως προς τον αριθμό τους, όσο και ως προς τη χρονική διάρκειά τους καταμετρώνται από εξειδικευμένες εταιρίες και τα στοιχεία είναι στη διάθεση παντός ενδιαφερομένου).

Δεν μπορεί να ισχυριστεί κανείς το ίδιο για άλλες δραστηριότητες, όπως π.χ. οι περιοδείες και οι συγκεντρώσεις, των οποίων το κόστος δεν είναι εύκολο να ελεγχθεί απολύτως.

Είναι απαράδεκτη η κριτική της Αντιπολίτευσης την ώρα που τα κόμματα της Αντιπολίτευσης έχουν κάνει σημαντικές δαπάνες για πολιτική διαφήμιση, όπως προκύπτει από τα σχετικά στοιχεία.

(Βλ. πίνακα MEDIA SERVICES)

Εμείς πρώτοι επιθυμούμε τον ουσιαστικό έλεγχο όχι μόνο των προεκλογικών, αλλά του συνόλου των δαπανών των πολιτικών κομμάτων. Αλλωστε, η απόφασή μας για την οικονομική ενίσχυση των κομμάτων από τον κρατικό προϋπολογισμό είχε έναν και μόνο στόχο: να καταστήσει τα κόμματα αυτόνομους θεσμούς με αυτάρκεια, χωρίς εξαρτήσεις. Η επίτευξη αυτού του στόχου αποτελεί και μια κρίσιμη παράμετρο για τη σχέση αξιοπιστίας των κομμάτων με τους πολίτες,

Για τα θέματα αυτά έχουν διατυπωθεί πολλές και διαφορετικές απόψεις, ορισμένες από τις οποίες είναι διαμετρικά αντίθετες, όπως π.χ. η συμμετοχή δικαστών στα όργανα ελέγχου, πράγμα που απορρίπτει τελείως το ΚΚΕ, το οποίο γενικώς δεν συμφωνεί στη θέσπιση εξειδικευμένων ρυθμίσεων για τον έλεγχο των οικονομικών των κομμάτων.

Η Διακομματική Επιτροπή διαμόρφωσε ένα πλαίσιο και η Βουλή μόλις πρόσφατα ψήφισε σχετική διάταξη νόμου που περιλαμβάνει ρυθμίσεις, πολλές των οποίων θα ισχύσουν για πρώτη φορά τώρα.

(Βλ. κείμενο από Β.Π., θέματα Υπουργείου Εσωτερικών)

Θεωρώ ότι προσφέρουν κακή υπηρεσία όσοι, με υπερβολικό και ατεκμηρίωτο λόγο, δημιουργούν μια διάχυτη καχυποψία για την οικονομική λειτουργία των κομμάτων και τις δαπάνες τους, τραυματίζοντας έτσι τις σχέσεις εμπιστοσύνης πολιτών – πολιτικής.

4. Η σχετική πρόταση νόμου της Ν.Δ. συζητήθηκε στη Βουλή. Οι ίδιοι οι ομιλητές της Ν.Δ. ανεγνώρισαν τις αδυναμίες της.

Είναι πρόταση πρόχειρη, ατεκμηρίωτη, υποκριτική και παλαιοκομματική.

Πρόχειρη: γιατί επαναλαμβάνει και μάλιστα κατά ατελή τρόπο διατάξεις που αποτελούν νομικό και πολιτικό κεκτημένο, με τους νόμους 2429 και 2623. Το πλαίσιο αυτό ενισχύθηκε σημαντικά με τις διατάξεις που ψηφίσαμε τις προηγούμενες ημέρες.

Ατεκμηρίωτη: γιατί, ενώ προβλέπει την αγορά χρόνου δίωρης διάρκειας καθημερινώς από κάθε ραδιοφωνικό και τηλεοπτικό σταθμό, καθ' όλη τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, αγνοεί το μεγάλο κόστος που ξεπερνά τα 100 δις δραχμές! Μας καλεί μάλιστα η Ν.Δ. να μειώσουμε την ειδική κρατική επιχορήγηση των πολιτικών κομμάτων για την αντιμετώπιση των εκλογικών δαπανών, κατά το αντίστοιχο ποσό. Να αφαιρέσουμε, δηλαδή, τα εκατό και πλέον δισεκατομμύρια δραχμές από τα περίπου 5 δις δραχμές που χορηγούνται στα κόμματα ενόψει εκλογών! Τέτοια τεκμηρίωση!

(Βλ. πρόταση νόμου άρθρο 1 και άρθρο 2 παρ. 1 και 2)

(Βλ. σχόλιο κυβερνητικού εκπροσώπου στο briefing της Παρασκευής 28.1.2000 με αφορμή σχετικό δημοσίευμα της εφημερίδας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ).

Υποκριτική: και μεταξύ των άλλων κραυγαλέο παράδειγμα αυτής της υποκρισίας αποτελεί και η περικοπή της εισηγητικής έκθεσης παρ.4 εδαφ.3 «η συμμετοχή στην πολιτική διαδικασία των ΜΜΕ και η εφαρμογή των κανόνων της προπαγάνδας και της ψυχολογίας της

μάζας οδηγεί σε έξαρση και το θλιβερό φαινόμενο της αρνητικής προεκλογικής προπαγάνδας...». Η πρόταση αυτή κατατέθηκε στις 5 Μαΐου 1999 και λίγες ημέρες αργότερα, παραμονές ευρωεκλογών, η Ν.Δ. καθαγίασε την αρνητική διαφήμιση. Είναι γνωστό ότι η καμπάνια της Ν.Δ. κατακρίθηκε για το χαρακτήρα της. Επισημάνθηκε ιδιαιτέρως ότι δεν την υπέγραφε τη διαφήμιση αυτή. Αξίζει να προστεθεί ότι, απαντώντας σε σχετικά σχόλια, οι εκπρόσωποι της Ν.Δ. εξέφρασαν την ικανοποίησή τους διατυπώνοντας την άποψη ότι πέτυχαν το σκοπό τους να προκαλέσουν θόρυβο και να γίνει αντικείμενο συζήτησης η διαφήμιση αυτή. Αυτή την ηροστράτεια δόξα επεδίωξε η Ν.Δ. που κατά τα άλλα κόπτεται για κανόνες υγιούς πολιτικής αντιπαράθεσης.

Παλαιοκομματική: γιατί η πρόταση αυτή ανακοινώνεται πομπωδώς και κατατίθεται σχεδόν με την έναρξη της προεκλογικής περιόδου των ευρωεκλογών με προφανή σκοπιμότητα να δημιουργηθούν εντυπώσεις και όχι βέβαια να αντιμετωπιστεί και να λυθεί κάποιο πρόβλημα, αφού άλλωστε δεν επρόκειτο να συζητηθεί στη Βουλή. Αξίζει, τέλος, να σημειωθεί ότι οι εκπρόσωποι της Ν.Δ. στη Διακομματική Επιτροπή που συστήθηκε ενόψει των ευρωεκλογών ουδέποτε έκαναν μνεία ή προτάσεις σχετικές μ' αυτή την πρόταση νόμου. Την αγνόησαν εντελώς.

Άλλωστε και τώρα στη Διακομματική Επιτροπή που λειτούργησε και συνεδρίασε έξι φορές, η Νέα Δημοκρατία ουδόλως αναφέρθηκε στην επιστολή αυτή του αρχηγού της Ν.Δ. προς τον Πρόεδρο της Βουλής και στις δήθεν προτάσεις που περιέχονται σ' αυτήν.

(Βλ. δηλώσεις και αντιδηλώσεις για την πρόταση νόμου)

Πιστεύω ότι ο χρόνος που έχουν στη διάθεσή τους τα πολιτικά κόμματα να προβάλλουν τις απόψεις τους από τα ηλεκτρονικά Μέσα Ενημέρωσης, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις και τους περιορισμούς που θα θέσει η υπό έκδοση Κ.Υ.Α είναι αρκετός, πολύ περισσότερο που, πέραν των εκτάκτων προγραμμάτων, τα στελέχη των κομμάτων θα φιλοξενηθούν στις τακτικές εκπομπές πολιτικού διαλόγου των ΜΜΕ. Και ο χρόνος αυτός διατίθεται δωρεάν και πολύ σωστά. Τα ΜΜΕ ασκούν μια κατά παραχώρηση δημόσια υπηρεσία και γι' αυτό έχουν υποχρέωση, ιδιαιτέρως ενόψει εκλογών, να συμβάλλουν στην ανάδειξη των θέσεων των κομμάτων για την ενημέρωση των πολιτών.

(Βλ. πρακτικά Βουλής της συνεδρίασης για την πρόταση νόμου της Ν.Δ.)

5. α. Είναι γνωστή και μόνιμη η μέθοδος επιθέσεων κατά της ΕΡΤ. Θυμίζω στους συναδέλφους πως απέχουμε πολύ από την εποχή που ο αείμνηστος Κ. Καραμανλής έλεγε (τότε υπήρχε μόνο η δημόσια

τηλεόραση): Στην τηλεόραση προβάλλεται μόνο η Κυβέρνηση, γιατί μόνο η Κυβέρνηση παράγει έργο!

Η ΕΡΤ δεν είναι ούτε κομματικό, ούτε διακομματικό όργανο. Είναι δημόσιος φορέας με συγκεκριμένη κοινωνική αποστολή. Οι δημοσιογράφοι δεν είναι υπάλληλοι των πολιτικών κομμάτων. Το δημοσιογραφικό κριτήριο και η επικαιρότητα πρέπει να καθορίζουν τις επιλογές τους με σεβασμό πάντοτε στους κανόνες της δημοσιογραφικής δεοντολογίας.

Η επίθεση κατά της ΕΡΤ γίνεται προφανώς για δύο λόγους: αφενός γιατί έτσι επιδιώκεται η απαξίωση της ΕΡΤ, αφετέρου για την πρόκληση φόβου και τον επηρεασμό των δημοσιογράφων στη δουλειά τους. Αυτή η στάση είναι απαράδεκτη. Η ΕΡΤ, την οποία επί χρόνια η Ν.Δ. είχε εγκαταλείψει στην τύχη της προκειμένου να ανοίξει το δρόμο στους ιδιωτικούς σταθμούς, η ΕΡΤ που χρησιμοποιήθηκε από τη Ν.Δ. ως όργανο μονόπλευρης προπαγάνδας σε μια δύσκολη στιγμή για τη δημοκρατία μας (1989-1990) αλλά και μετά, έχει κάνει θεαματικά βήματα. Αποτελεί σήμερα μια δημόσια επιχείρηση που η διοικητική και οικονομική της κατάσταση δεν θυμίζει σε τίποτα το παρελθόν της. Πάνω απ' όλα η ΕΡΤ, με την ποιότητα των προγραμμάτων της, έχει κερδίσει σε αξιοπιστία ανταποκρινόμενη στην κοινωνική αποστολή της, όπως προβλέπει και το σύνταγμα της χώρας. Από τα ίδια τα στοιχεία αποδεικνύεται ότι στην ΕΡΤ φιλοξενούνται εκπρόσωποι όλων των κομμάτων και μάλιστα η αντιπολίτευση έχει, αριθμητικά, τον πρώτο λόγο.

(Βλ. στοιχεία ΕΡΤ)

Ας μη μας διαφεύγει η σημαντική συμβολή της ΕΡΤ κατά την προεκλογική περίοδο, αφού η ΕΡΤ διαθέτει όλα τα τεχνικά μέσα και το ανθρώπινο δυναμικό για την υποστήριξη και μετάδοση των εκλογικών δραστηριοτήτων των κομμάτων.

Η ΕΡΤ, κατά κύριο λόγο, σηκώνει το βάρος της ενημέρωσης των πολιτών για τις πρωτοβουλίες και τις θέσεις των πολιτικών κομμάτων, όπως άλλωστε φαίνεται από τις ρυθμίσεις που αποφάσισε η Διακομματική Επιτροπή.

Σ' αυτό το ρόλο της η ΕΡΤ έχει επιτύχει και είμαι βέβαιος πως και σ' αυτή την προεκλογική περίοδο θα ανταποκριθεί σ' αυτή την αποστολή της.

β. Το ΕΣΡ είναι ανεξάρτητη αρχή, δεν είναι Διακομματική Επιτροπή. Το ΕΣΡ έχει επιφορτισθεί με ένα σημαντικό ρόλο και δεν μπορεί να μετατραπεί σε πεδίο μικροκομματικών επιδιώξεων. Η βούλησή μας για την ενίσχυση του ΕΣΡ φαίνεται τόσο από τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του με το Ν. 2644/98, όσο και με την επιλογή μας για

την περαιτέρω αναβάθμισή του στο πλαίσιο της επικείμενης αναθεώρησης του συντάγματος.

Το ΕΣΡ συμμετείχε σε συνεδριάσεις της Διακομματικής Επιτροπής και θα διατυπώσει τη γνώμη του ενόψει της Κοινής Υπουργικής Απόφασης.

Όπως στις ευρωεκλογές, έτσι και στις ερχόμενες εκλογές το ΕΣΡ έχει την ευθύνη να ελέγξει την ανταπόκριση των ηλεκτρονικών ΜΜΕ στις υποχρεώσεις τους, όπως αυτές προβλέπονται στο σύνταγμα και στους νόμους, αλλά και στις λεπτομερείς ρυθμίσεις που θεσπίζει το ίδιο το ΕΣΡ με σχετική οδηγία του.

Το ΕΣΡ πρέπει να μείνει απερίσπαστο στο έργο του. Θεωρώ πως ο τρόπος με τον οποίο τα κόμματα της Αντιπολίτευσης αντιμετωπίζουν τα θέματα του ΕΣΡ φανερώνει μια προσπάθεια επηρεασμού του και αυτό είναι ανεπίτρεπτο.

(Βλ. σχετική δήλωση Καραμανλή μετά τη συνάντησή του με το ΕΣΡ)

Επειδή πολύς λόγος γίνεται για παρεμβάσεις της Κυβέρνησης στο έργο του ΕΣΡ, ας ξεκαθαρίσουμε ορισμένα πράγματα.

Η αντιπολίτευση συχνά αλλάζει στάση, όσον αφορά το ΕΣΡ, αναλόγως των μικροπολιτικών συμφερόντων της. Στρέφεται κατά του ΕΣΡ όταν οι αποφάσεις του δεν της είναι αρεστές, εκθειάζει το ρόλο και το έργο του ΕΣΡ όταν κάποια μέλη του με μικροκομματικά κίνητρα και μόνο στρέφονται κατά της Κυβέρνησης.

(Βλ. απόφαση για άδειες ραδιοφωνικών σταθμών Αττικής)

Είναι χαρακτηριστική η αντίδραση της Νέας Δημοκρατίας στην έκθεση του ΕΣΡ για τις ευρωεκλογές.

(Βλ. σχετικό κείμενο)

Το νομικό θέμα που προέκυψε για τη δυνατότητα επιβολής αναδρομικών κυρώσεων από το ΕΣΡ έγινε προσπάθεια να παρουσιαστεί ως θεσμική κρίση. Μέχρι σήμερα ουδείς από τους πολιτικούς αρχηγούς έχει τοποθετηθεί σαφώς για το αν επιτρέπεται η αναδρομική επιβολή κυρώσεων σε ένα ευνοούμενο κράτος. Αρκούνται σε πολιτικές κατηγορίες, επειδή αγνοούν πως η έκδοση των αποφάσεων του ΕΣΡ από τον Υπουργό αποτελεί μια σύνθετη διοικητική ενέργεια, όπως έχει νομολογήσει το Συμβούλιο της Επικρατείας, κατά την οποία ο αρμόδιος Υπουργός έχει υποχρέωση να κυρώσει και να εκδώσει τις αποφάσεις που είναι νόμιμες και μόνον αυτές.

Η πρόσφατη απόφαση του ΣτΕ (656/2000) με την οποία απορρίπτεται η προσφυγή του ΔΗΚΚΙ δικαιώνει απολύτως, με το σκεπτικό που περιέχει, τις θέσεις που προέβαλε η Κυβέρνηση.

Το ΕΣΡ υπονομεύεται από μέλη του που προτάσσουν την κομματική ιδιότητά τους, αποφεύγουν να αναλάβουν τις ευθύνες τους (ας σημειωθεί ότι από τα τέσσερα μέλη, τακτικά και αναπληρωματικά που έχει προτείνει η Ν.Δ., ουδείς εψήφισε τις κυρώσεις κατά τηλεοπτικού σταθμού για συγκεκριμένη «ροζ εκπομπή») και κατά τα άλλα κατηγορούν την Κυβέρνηση ότι παρεμβαίνει στο έργο τους!

- Γ. Ο δρόμος προς τις εκλογές είναι το ίδιο ανοικτός για όλους. Πρέπει να τον κάνουμε να είναι και ευθύς. Κατά την προεκλογική περίοδο και ιδιαίτερα στις εκλογές, ο λαός δεν αποφασίζει μόνο για το ποσοστό δύναμης που προσφέρει σε κάθε πολιτικό κόμμα. Ταυτοχρόνως, ασκείται στη δημοκρατική συμμετοχή, διαπαιδαγωγείται, δημιουργεί πρότυπα με θετικό και αρνητικό τρόπο. Εμείς δεν πρόκειται να καταφύγουμε εν ονόματι όποιου μικροκομματικού κέρδους σε πρακτικές που η διαιώνισή τους συνεπάγεται κόστος για τη δημοκρατία και τους θεσμούς. Η πολιτική μας είναι σαφής, αλλά και ο τρόπος ανάδειξης της πολιτικής μας είναι διαυγής και υπεύθυνος. Διεκδικούμε μια καθαρή λαϊκή εντολή πατώντας στο στέρεο έδαφος του έργου μας και των εγγυήσεων που προσφέρουμε με το πρόγραμμα διακυβέρνησης που παρουσιάσαμε στον ελληνικό λαό. Αυτό είναι το χρέος μας απέναντι στη χώρα και τους πολίτες και έτσι θα προχωρήσουμε.